

ภาคผนวก ฉ

ปะการัง

วิธีการศึกษาปะการัง ปี 2568

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาสภาพสังคมปะการัง โดยวิธีการ “Line intercept method” (English *et al.*, 1997)

ตำแหน่งโซนของแนวปะการังที่ศึกษาคือบนโซนลาดชันหรือโซนไหล่ (Reef Slope/ Reef Edge) ซึ่งถือว่าเป็นตำแหน่งที่ปะการังมีโอกาสอยู่ในสภาพดีที่สุด ใช้เส้นเทปวัดระยะขนาดความยาว 30 เมตร จำนวน 3 เส้น (หรือ 3 ซ้ำ) รวมเป็นระยะทาง 90 เมตร วางเหนือพื้นแนวปะการัง โดยวางเป็นเส้นตรงในแนวขนาน ขอบแนวปะการัง บันทึกระยะความยาวที่เส้นเทปตัดพาดผ่านสิ่งต่างๆ บนพื้น ได้แก่ ปะการังที่มีชีวิต (บอกละเอียดถึงระดับ species หรือ genus) ปะการังตาย หอยประเภทยึดติดพื้น สาหร่าย ฟองน้ำ ฟันทราย และพื้นหิน เป็นต้น นำค่าความยาวที่วัดได้มาแปรผลเป็นปริมาณครอบคลุมพื้นที่ (Percentage Cover) ซึ่งเป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่าปะการังหรือสิ่งต่างๆ ที่บันทึกนั้นกระจายอยู่หนาแน่นมากน้อยเพียงไร อนึ่งเพื่อความสะดวกและรวดเร็วต่อการปฏิบัติงานใต้น้ำ ในที่นี้ไม่วัดความยาวที่เส้นเทปพาดผ่านส่วนของปะการังตาย เพราะค่านี้สามารถคำนวณได้จากค่าความยาวเทปทั้งหมดลบด้วยค่าความยาวที่วัดปะการังที่มีชีวิตและสิ่งอื่นๆ ทั้งหมด ฉะนั้นในตารางข้อมูลจึงไม่แสดงจำนวนหัวของปะการังตาย แสดงเพียงแต่ปริมาณครอบคลุมพื้นที่เท่านั้น นอกจากนี้ยังนำข้อมูลเปอร์เซ็นต์การปกคลุมพื้นที่มาคำนวณหาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปะการังมีชีวิตโดยวิเคราะห์และสร้างแบบจำลอง Generalized Additive Model (GAM)

ข้อมูลจากเส้นทรานเซ็คท์ยังนำไปวิเคราะห์หาค่าดัชนีความหลากหลายของชนิด (Shannon Index of Diversity) (Magurran, 1988) ของปะการัง จากสูตร

$$\text{Shannon Index of Diversity } H' = - \sum p_i \ln p_i$$

เมื่อ p_i ประมาณค่าเท่ากับจำนวนของปะการังชนิดที่ i หารด้วยจำนวนรวมของปะการังทุกชนิด ค่าดัชนีนี้แสดงให้เห็นว่าในแต่ละประชากรมีระดับความชุกชุมของชนิดและการกระจายตัวของชนิดว่าสม่ำเสมอมากน้อยเพียงไร

การศึกษาสังคมปะการัง โดยวิธีนี้ได้เลือกจุดที่ศึกษาตามสถานีต่างๆ ดังนี้

สถานี 1 (st1) ฝั่งตะวันตกของชายฝั่งบ้านแหลมหิน (Lat. 7° 57' 13.76" N Long. 98° 57' 18.67"E)

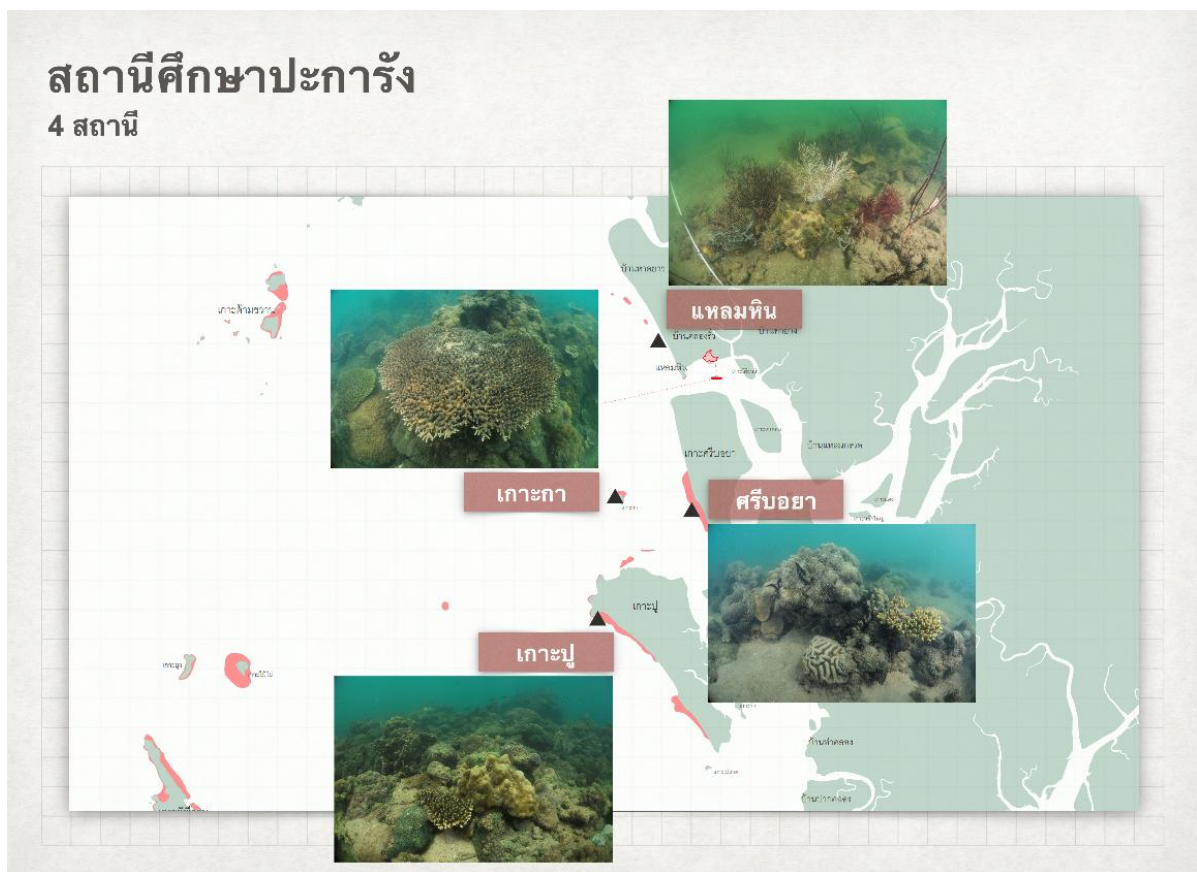
สถานี 2 (st2) ชายฝั่งตะวันตกของเกาะศรีบอยา (Lat. 7° 52.625' N Long. 98° 58.659'E)

สถานี 3 (st3/1, st3/2) ชายฝั่งตะวันตกของเกาะกา (Lat. 7° 52.908' N Long. 98° 56.956'E)

สถานี 4 (st4) เกาะปู (Lat. 7° 50.195' N Long. 98° 56.314'E)

2. การเก็บข้อมูลคุณภาพน้ำและพื้นทะเล ค่าตัวแปรที่เก็บมีดังนี้

- 2.1 อัตราการตกตะกอน ใช้ขวดดักตะกอน (Sediment Trap) จำนวน 4 ขวดต่อสถานี วางเหนือพื้นทะเลนอกขอบโซนลาดชันออกมา นาน 3 วัน หาน้ำหนักแห้งของตะกอน
- 2.2 ความใสของน้ำทะเล วัดด้วย Secchi Disc
- 2.3 ความเค็ม วัดด้วย Refractometer
- 2.4 อุณหภูมิ วัดด้วยเครื่องวิเคราะห์อัตโนมัติ
- 2.5 ปริมาณตะกอนแขวนลอย เก็บตัวอย่างน้ำทะเลด้วยกระบอกเก็บน้ำปริมาตร 1.5 ลิตร เก็บที่ระดับใต้ผิวน้ำประมาณ 1 เมตร หาน้ำหนักแห้งจากน้ำ 1 ลิตร
- 2.6 ความเป็นกรด-ด่าง (pH) วัดด้วยเครื่องวิเคราะห์อัตโนมัติ

รูปที่ ฉ-1 แผนที่แสดงตำแหน่งสถานีศึกษาแนวปะการัง

ตารางที่ ฉ-1 แสดงองค์ประกอบชนิด ปริมาณของปะการังและสิ่งอื่น ๆ (เฉลี่ย \pm 95%CI) ที่พบในแนวเส้นทรานเซ็คท์ ความยาว 30 เมตร จำนวน 2 เส้น ณ สถานีบ้านแหลมหิน ที่ระดับลึก 1.4 เมตร เมื่อน้ำลงต่ำสุด

ชนิดปะการัง		รูปทรง	จำนวนโคโลนี (\pm 95%CI)	% ปกคลุมพื้นที่ (\pm 95%CI)
ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญ			
<i>Turbinaria peltata</i>	ปะการังแผ่นจาน	ก้อน	2.50 \pm 0.98	3.83 \pm 2.29
<i>Turbinaria stellulata</i>	ปะการังแผ่นจาน	ก้อน	1.50 \pm 0.98	2.33 \pm 0.65
<i>Porites lutea</i>	ปะการังโขด	ก้อน	3.50 \pm 0.98	2.42 \pm 0.82
<i>Coscinaraea sp.</i>	ปะการังคอสนาเรีย	แผ่นแบน	1.00 \pm 0.00	0.67 \pm 0.65
<i>Favia matthaii</i>	ปะการังวงแหวน	ก้อน	1.00 \pm 0.00	0.58 \pm 0.16
<i>Plesiastrea versipora</i>	ปะการังพลีไซแอสเทรีย	ก้อน	0.50 \pm 0.98	0.33 \pm 0.65
<i>Goniopora djiboutiensis</i>	ปะการังดอกไม้ทะเล	กิ่งก้อน	1.00 \pm 1.96	0.33 \pm 0.65
<i>Cyphastrea sp.</i>	ปะการังดาวเล็ก	แผ่นแบน	0.50 \pm 0.98	0.25 \pm 0.49
รวมปะการังแข็งมีชีวิต			11.50 \pm 2.94	10.75 \pm 3.76
รวมปะการังตาย			-	30.73 \pm 2.80
<i>Dichotella gemmacea</i>	กัลปังหา	กัลปังหา	2.50 \pm 0.69	1.58 \pm 0.82
<i>Echinogorgia sp.</i>	กัลปังหา	กัลปังหา	3.50 \pm 0.69	1.25 \pm 0.16
<i>Menella sp.</i>	กัลปังหา	กัลปังหา	1.50 \pm 0.69	1.13 \pm 0.06
<i>Pseudopterogorgia sp.</i>	กัลปังหา	กัลปังหา	0.50 \pm 0.69	0.50 \pm 0.98
<i>Dichotella sp.1</i>	กัลปังหา	กัลปังหา	2.00 \pm 1.39	0.50 \pm 0.33
<i>Junceella sp.</i>	ไส้ทะเล	ไส้ทะเล	2.50 \pm 2.08	0.22 \pm 0.24
<i>Melitheia sp.</i>	กัลปังหา	กัลปังหา	0.50 \pm 0.69	0.17 \pm 0.33
SPONG	ฟองน้ำ	ฟองน้ำ	4.00 \pm 0.00	2.33 \pm 0.65
รวมสิ่งมีชีวิตอื่นๆ			17.00 \pm 4.15	7.68 \pm 1.61
พื้นที่ทราย	พื้นที่ทราย		-	50.83 \pm 8.17

ตารางที่ ฉ-2 แสดงองค์ประกอบชนิด ปริมาณของปะการังและสิ่งอื่นๆ (เฉลี่ย \pm 95%CI) ที่พบในแนวเส้นทรานเซ็คท์ ความยาว 30 เมตร จำนวน 3 เส้น ณ สถานีเกาะศรีบอยา บนโซนลาดชันที่ระดับลึก 0.8-1.0 เมตร เมื่อน้ำลงต่ำสุด

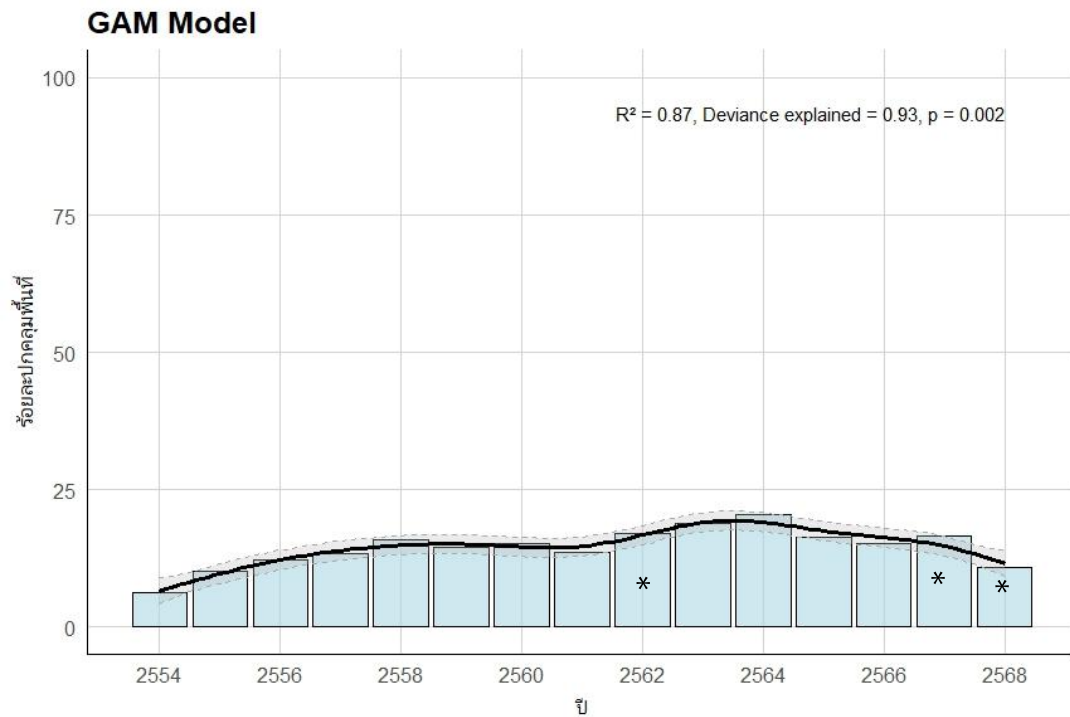
ชนิดปะการัง		รูปทรง	จำนวนโคโลนี (\pm 95%CI)	% ปกคลุมพื้นที่ (\pm 95%CI)
ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญไทย			
<i>Porites lutea</i>	ปะการังโขด	ก้อน	8.00 \pm 3.39	6.94 \pm 2.57
<i>Porites</i> sp.1	ปะการังโขด	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.17 \pm 0.33
<i>Favia pallida</i>	ปะการังวงแหวน	ก้อน	2.67 \pm 0.65	1.11 \pm 0.43
<i>Favia mattaii</i>	ปะการังวงแหวน	ก้อน	2.33 \pm 0.65	0.83 \pm 0.33
<i>Favia speciosa</i>	ปะการังวงแหวน	ก้อน	5.00 \pm 1.14	1.94 \pm 0.67
<i>Goniastrea pectinata</i>	ปะการังรังผึ้ง	ก้อน	1.33 \pm 1.31	0.78 \pm 0.76
<i>Cyphastrea</i> sp.	ปะการังดาวเล็ก	ก้อน	0.67 \pm 1.31	1.33 \pm 2.61
<i>Favites abdita</i>	ปะการังช่องเหลี่ยม	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.22 \pm 0.43
<i>Goniopora</i> sp.	ปะการังดอกไม้ทะเล	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.17 \pm 0.33
<i>Symphyllia radians</i>	ปะการังสมอง	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.17 \pm 0.33
<i>Turbinaria stellulata</i>	ปะการังแผ่นจาน	แผ่นใบไม้	0.67 \pm 0.65	0.44 \pm 0.43
<i>Merulina</i> sp.	ปะการังร่องหนาม	แผ่นใบไม้	0.33 \pm 0.65	0.28 \pm 0.55
<i>Turbinaria frondens</i>	ปะการังแผ่นจาน	แผ่นใบไม้	0.67 \pm 1.31	0.44 \pm 0.86
<i>Pavona decussata</i>	ปะการังลายดอกไม้แผ่นตั้ง	เคลือบ	0.33 \pm 0.65	0.28 \pm 0.55
SPONG	ฟองน้ำ	ฟองน้ำ	0.33 \pm 0.65	0.11 \pm 0.22
รวมปะการังมีชีวิต			23.33 \pm 1.72	15.22 \pm 2.90
รวมปะการังตาย			-	54.78 \pm 11.54
พื้นที่ทราย			-	29.89 \pm 13.19
สิ่งมีชีวิตอื่นๆ				0.11 \pm 0.22

ตารางที่ ฉ-3 แสดงองค์ประกอบชนิด ปริมาณของปะการัง และสิ่งอื่นๆ (เฉลี่ย \pm 95%CI) ที่พบในแนวเส้นทรานเซ็คท์ ความยาว 30 เมตร จำนวน 3 เส้น ณ สถานีเกาะกา ที่ระดับลึก 2-3 เมตร เมื่อน้ำลงต่ำสุด

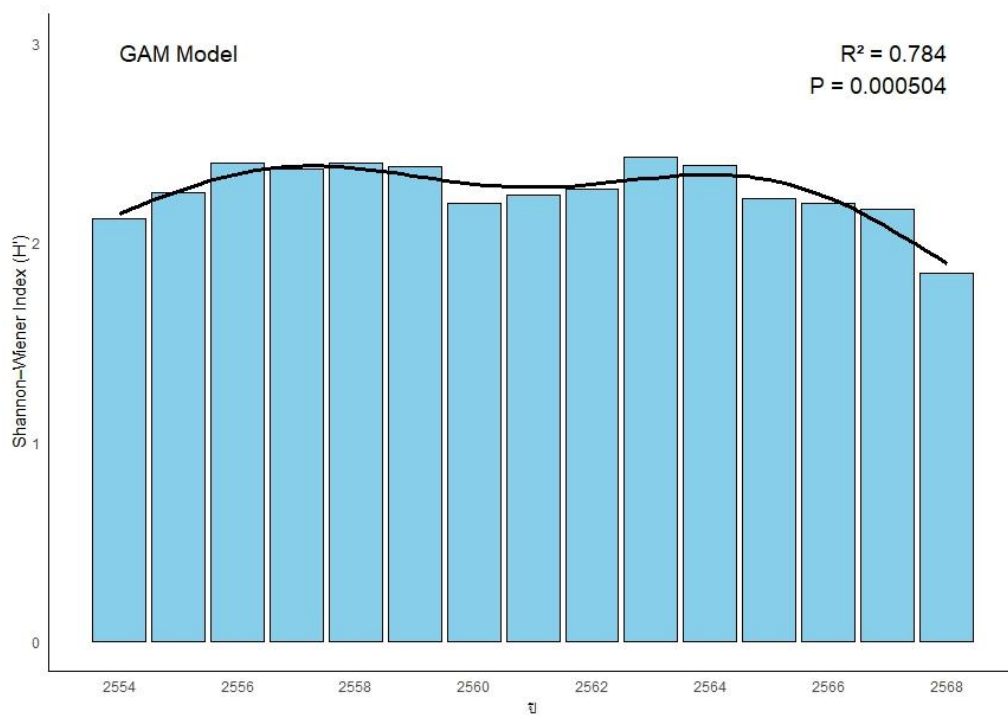
ชนิดปะการัง		รูปทรง	จำนวนโคโลนี (\pm 95%CI)	% ปกคลุมพื้นที่ (\pm 95%CI)
ชื่อวิทยาศาสตร์	รูปทรง			
<i>Turbinaria frondens</i>	ปะการังแผ่นจาน	แผ่นใบไม้	11.00 \pm 5.66	14.06 \pm 5.53
<i>Turbinaria stellulata</i>	ปะการังแผ่นจาน	เคลือบ	2.33 \pm 2.61	1.83 \pm 1.69
<i>Turbinaria peltata</i>	ปะการังแผ่นจาน	แผ่นใบไม้	0.67 \pm 1.31	0.56 \pm 1.10
<i>Porites lutea</i>	ปะการังโขด	ก้อน	4.33 \pm 4.70	7.78 \pm 12.03
<i>Goniopora stutchburyi</i>	ปะการังดอกไม้ทะเล	ก้อน	1.33 \pm 0.65	1.22 \pm 0.57
<i>Favia speciosa</i>	ปะการังวงแหวน	ก้อน	1.67 \pm 1.72	0.83 \pm 0.94
<i>Favia pallida</i>	ปะการังวงแหวน	ก้อน	1.33 \pm 1.31	0.50 \pm 0.49
<i>Favia rotundata</i>	ปะการังวงแหวน	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.11 \pm 0.22
<i>Favia fava</i>	ปะการังวงแหวน	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.11 \pm 0.22
<i>Diploastrea heliopora</i>	ปะการังดาวใหญ่	ก้อน	0.67 \pm 0.65	0.44 \pm 0.43
<i>Symphyllia radians</i>	ปะการังสมอง	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.44 \pm 0.86
<i>Hydnophora exesa</i>	ปะการังหนามขนุน	ก้อน	0.67 \pm 0.65	0.44 \pm 0.43
<i>Goniastrea pectinata</i>	ปะการังรังผึ้ง	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.33 \pm 0.65
<i>Platygyra rkyuensis</i>	ปะการังสมองร่องสั้น	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.22 \pm 0.43
<i>Platygyra rkyuensis</i>	ปะการังสมองร่องสั้น	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.17 \pm 0.33
<i>Gaxlaxea fascicularis</i>	ปะการังแกลคซี	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.11 \pm 0.22
SPONG	ฟองน้ำ	ก้อน	0.67 \pm 0.65	0.39 \pm 0.76
รวมปะการังมีชีวิต			26.33 \pm 13.51	29.17 \pm 13.68
รวมปะการังตาย			-	60.67 \pm 23.21
ทราย			-	9.78 \pm 8.80
สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ			-	0.39 \pm 0.76

ตารางที่ ฉ-4 แสดงองค์ประกอบชนิด ปริมาณของปะการังและสิ่งอื่นๆ (เฉลี่ย \pm 95%CI) ที่พบในแนวเส้นทรานเซ็คท์ ความยาว 30 เมตร จำนวน 3 เส้น ณ สถานีเกาะปู ที่ระดับลึก 2.0 เมตร เมื่อน้ำลงต่ำสุด

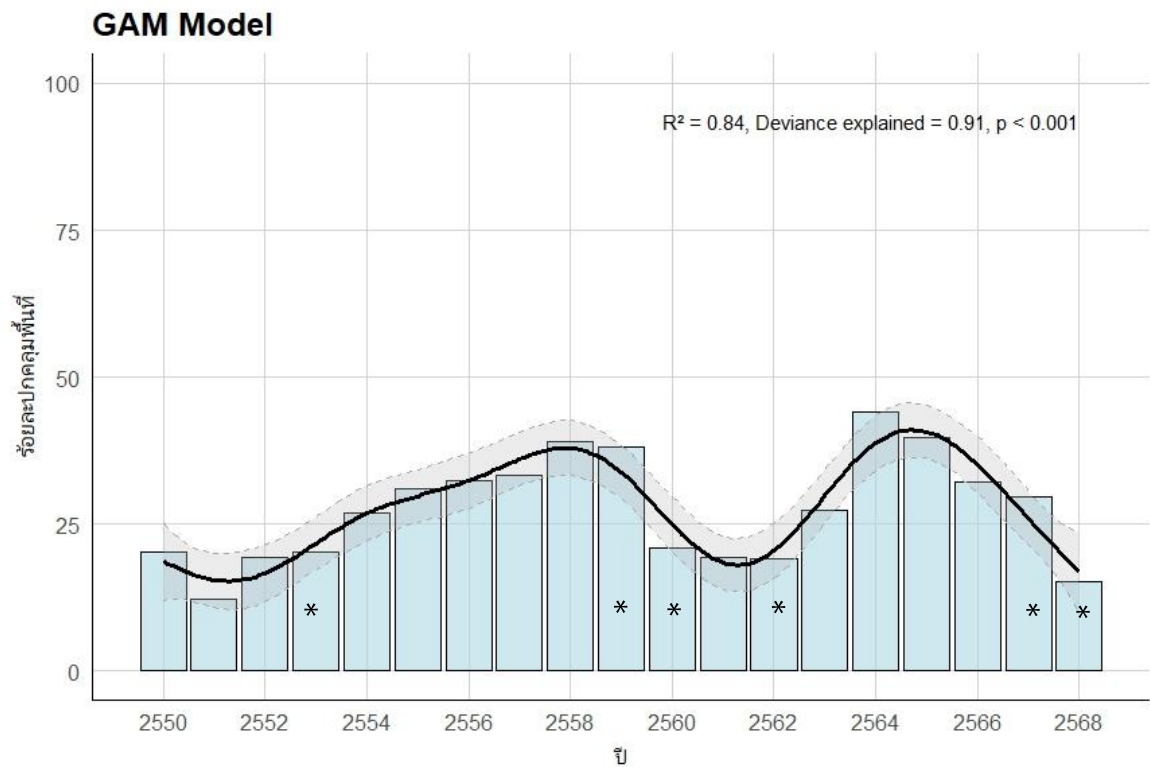
ชนิดปะการัง		รูปทรง	จำนวนโคโลนี (\pm 95%CI)	% ปกคลุมพื้นที่ (\pm 95%CI)
ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญไทย			
<i>Diploastrea heliopora</i>	ปะการังดาวใหญ่	ก้อน	2.00 \pm 2.25	4.89 \pm 4.78
<i>Porites lutea</i>	ปะการังโศด	ก้อน	3.00 \pm 1.14	2.94 \pm 1.84
<i>Pavona decrussata</i>	ปะการังกลีบดอกไม้แผ่นตั้ง	ก้อน	2.33 \pm 1.72	2.11 \pm 1.33
<i>Pavona variance</i>	ปะการังกลีบดอกไม้	เคลือบ	0.33 \pm 0.65	0.44 \pm 0.86
<i>Cyphastrea micropalthama</i>	ปะการังดาวเล็ก	ก้อน	2.33 \pm 2.61	1.39 \pm 0.84
<i>Favia speciosa</i>	ปะการังวงแหวน	ก้อน	1.67 \pm 0.65	1.00 \pm 0.65
<i>Favia fавus</i>	ปะการังวงแหวน	ก้อน	0.67 \pm 0.65	0.33 \pm 0.37
<i>Goniastrea pectinata</i>	ปะการังรังผึ้ง	ก้อน	2.00 \pm 1.14	1.28 \pm 1.23
<i>Goniastrea australensis</i>	ปะการังรังผึ้ง	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.33 \pm 0.65
<i>Favites abdita</i>	ปะการังช่องเหลี่ยม	ก้อน	0.67 \pm 0.65	0.28 \pm 0.29
<i>Favites halicora</i>	ปะการังช่องเหลี่ยม	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.22 \pm 0.43
<i>Favites pentagona</i>	ปะการังช่องเหลี่ยม	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.17 \pm 0.33
<i>Symphyllia radians</i>	ปะการังสมอง	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.22 \pm 0.43
<i>Platygyra rukyuensis</i>	ปะการังสมองร่องสั้น	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.22 \pm 0.43
<i>Platygyra sinensis</i>	ปะการังสมองร่องสั้น	ก้อน	0.33 \pm 0.65	0.11 \pm 0.22
รวมปะการังมีชีวิต			17.00 \pm 4.08	15.94 \pm 4.39
รวมปะการังตาย			-	74.72 \pm 7.25
ทราย			-	9.33 \pm 4.59

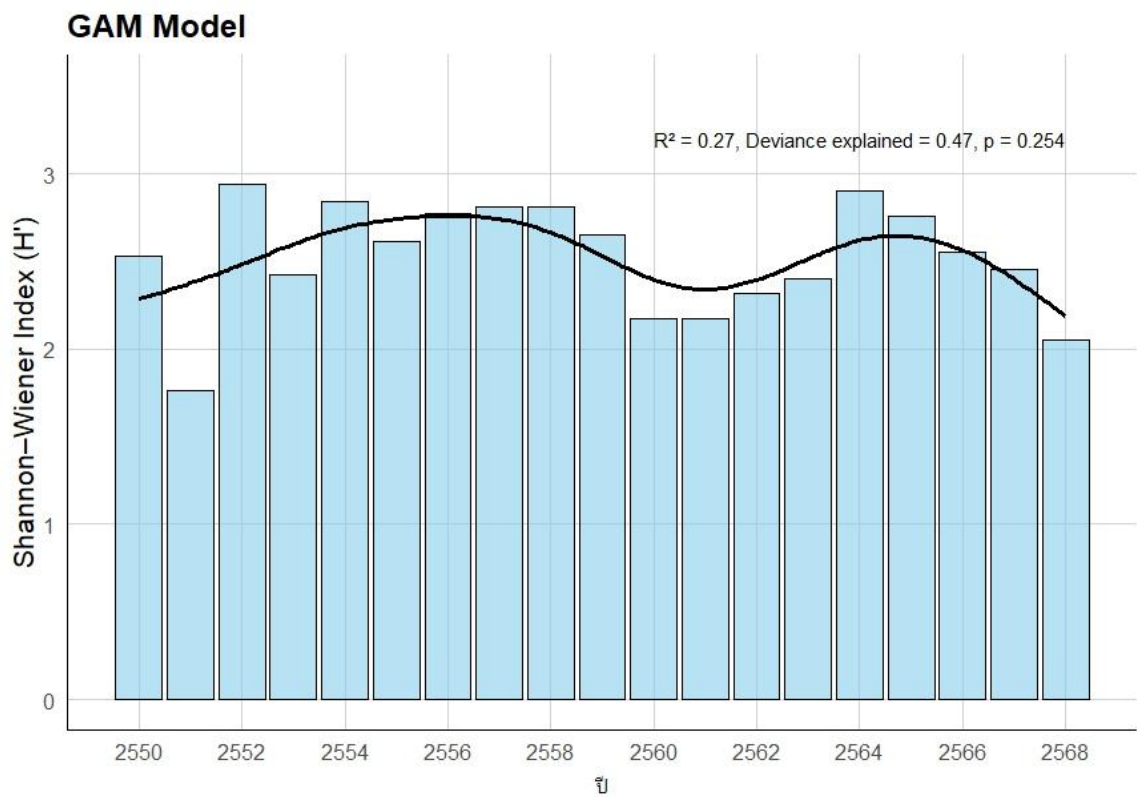
รูปที่ ฉ-2 ร้อยละปกคลุมพื้นที่ของปะการังมีชีวิตและแบบจำลองการเปลี่ยนแปลง (ค่าทำนาย+95%CI) ของปะการังมีชีวิตในช่วงปี 2554-2568 บริเวณแนวปะการังแหลมหิน (* โคโลนีปะการังซีดจางและเกิดการฟอกขาว)

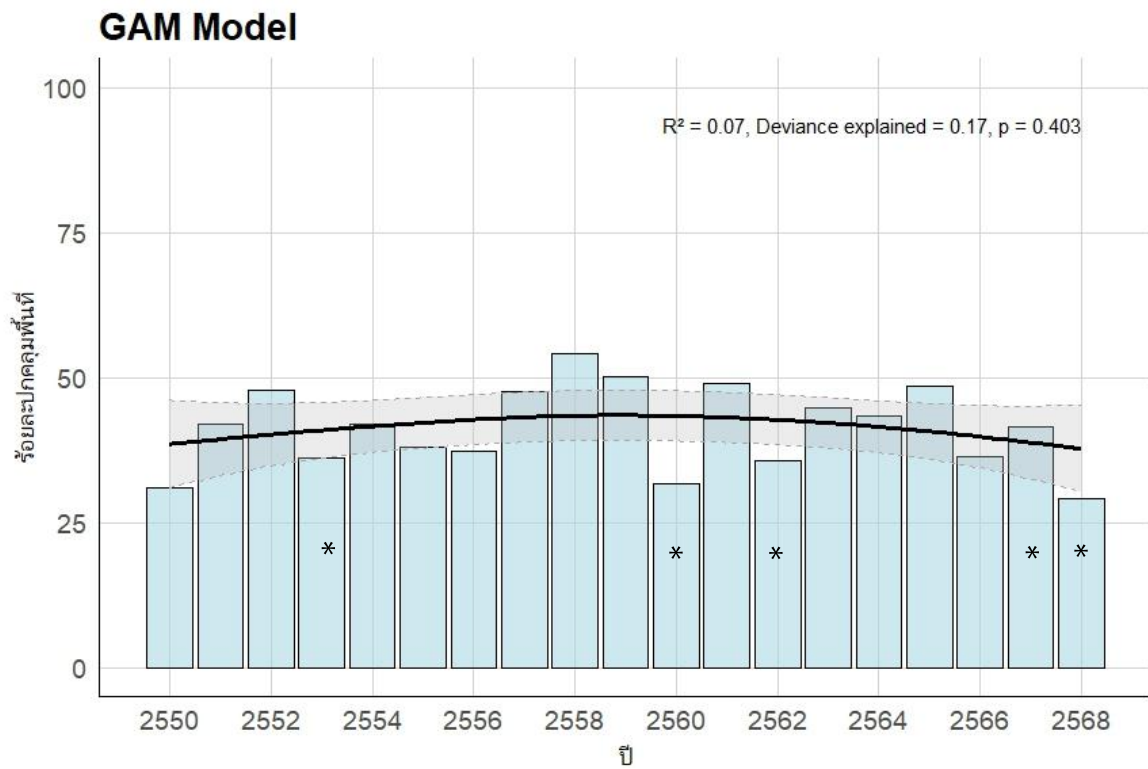
รูปที่ ฉ-3 ค่าดัชนีความหลากหลายทางชีวภาพ (Shannon-Weiner Index) และ ค่าทำนายแนวโน้มของสถานีแหลมหินในช่วงการศึกษาตั้งแต่ปี 2554-2568

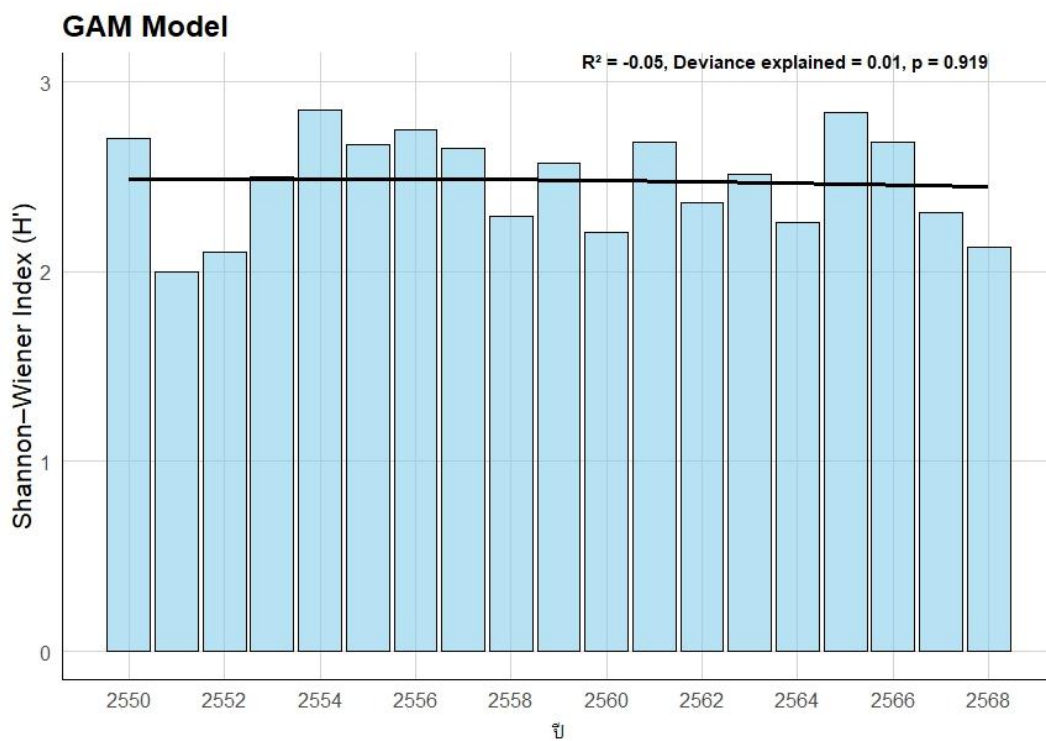
รูปที่ ฉ-4 ร้อยละปกคลุมพื้นที่ของปะการังมีชีวิตและแบบจำลองการเปลี่ยนแปลง (ค่าทำนาย+95%CI) ของปะการังมีชีวิตในช่วงปี 2550-2568 บริเวณแนวปะการังเกาะศรีบอยา (* โคโลนีปะการังซีดจางและเกิดการฟอกขาว)

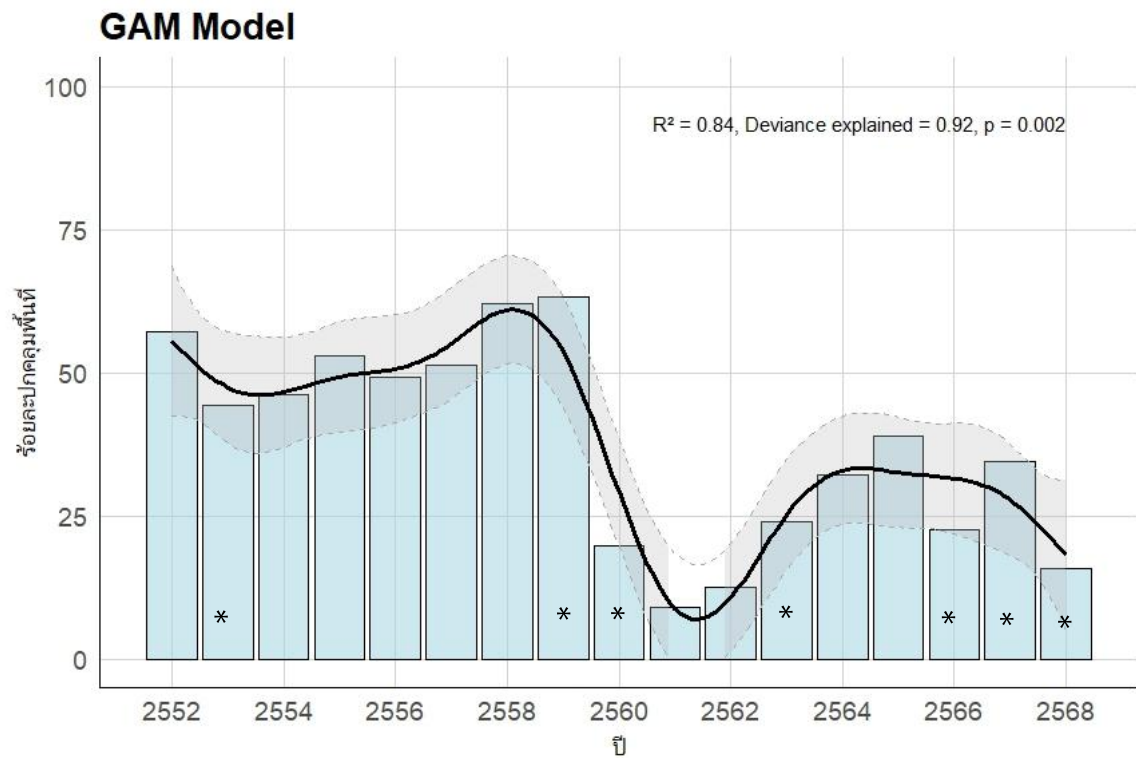
รูปที่ ฉ-5 ค่าดัชนีความหลากหลายทางชีวภาพ (Shannon-Weiner Index) และค่าทำนายแนวโน้มของสถานิเกาะศรีบอยาในช่วงการศึกษาตั้งแต่ปี 2550-2568

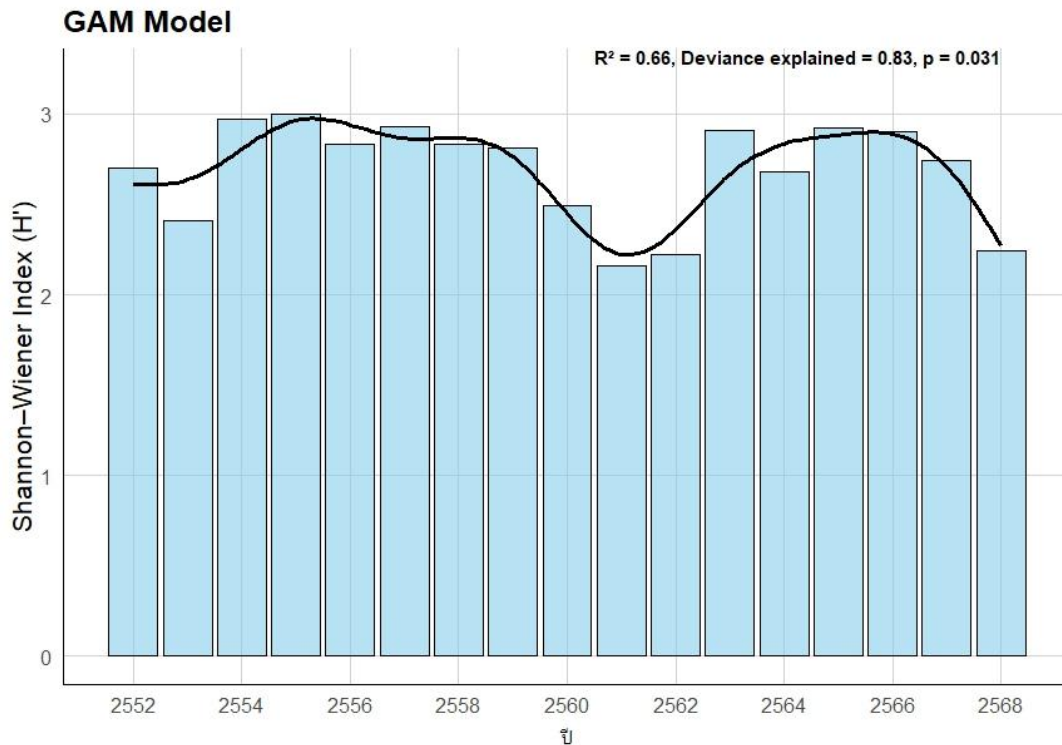
รูปที่ ๖-6 ร้อยละปกติพื้นที่ของปะการังมีชีวิตและแบบจำลองการเปลี่ยนแปลง (ค่าทำนาย+95%CI) ของปะการังมีชีวิตในช่วงปี 2550-2568 บริเวณแนวปะการังเกาะกา (* โคโลนีปะการังซีดจางและเกิดการฟอกขาว)

รูปที่ ๖-7 ค่าดัชนีความหลากหลายทางชีวภาพ (Shannon-Weiner Index) และค่าทำนายแนวโน้มของสถานีเกาะกาในช่วงการศึกษาตั้งแต่ปี 2550-2568

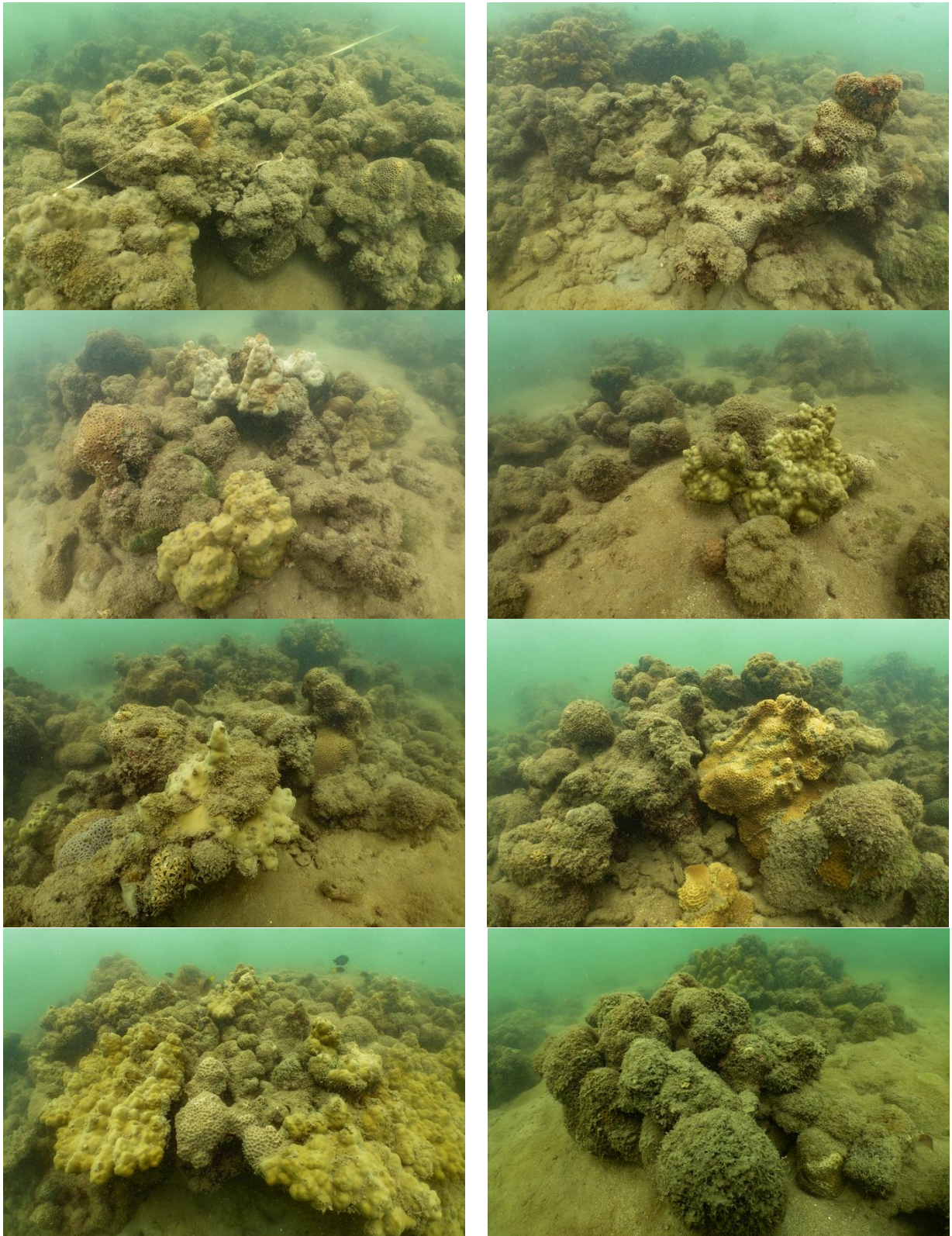
รูปที่ ฉ-8 เปอร์เซ็นต์ครอบคลุมพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย+SE) และแบบจำลองการเปลี่ยนแปลง (ค่าทำนาย+95%CI) ของปะการังมีชีวิตในช่วงปี 2552-2567 บริเวณแนวปะการังเกาะปู

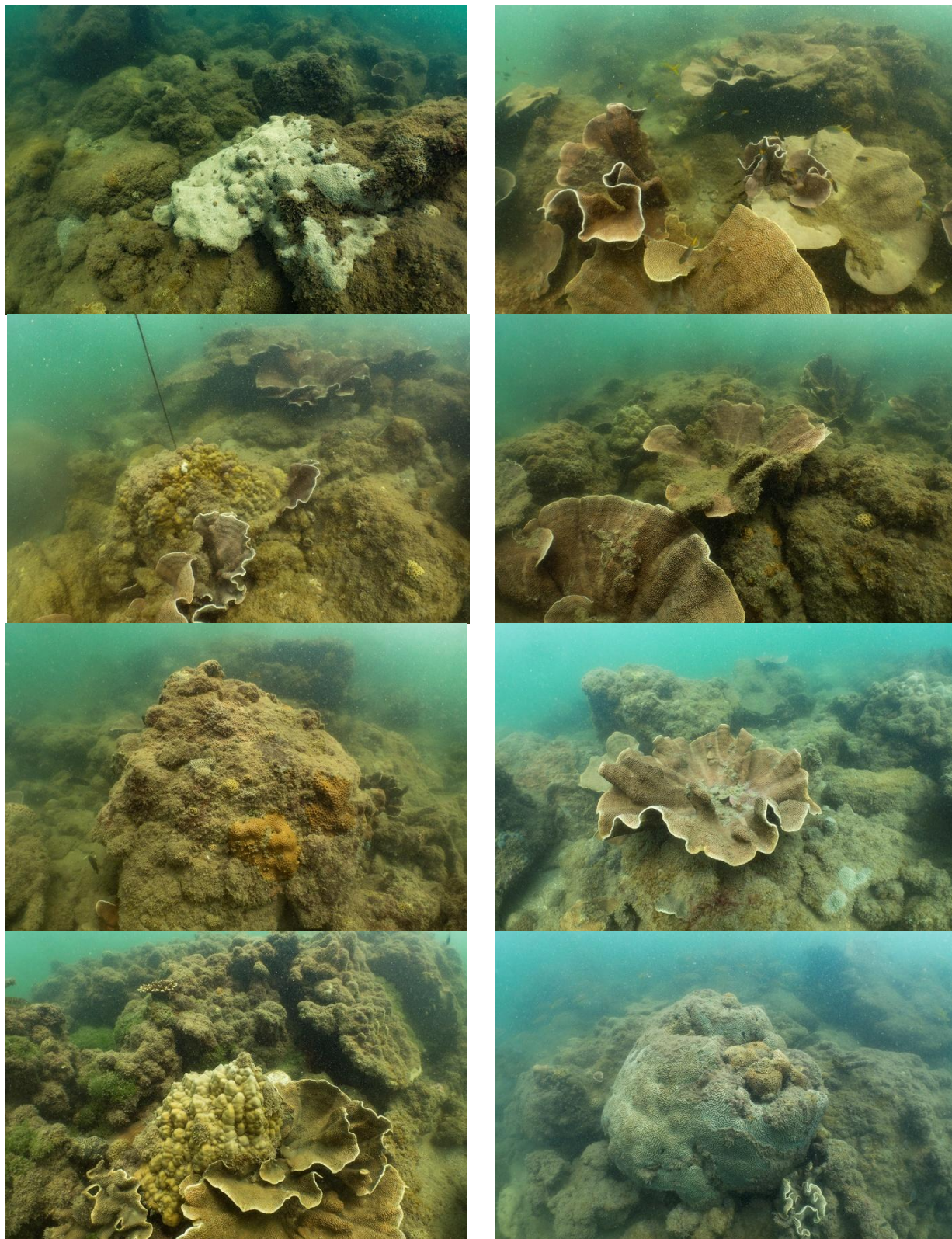
รูปที่ ฉ-9 ค่าดัชนีความหลากหลายทางชีวภาพ (Shannon-Weiner Index) ของสถานีเกาะปู ในช่วงการศึกษาตั้งแต่ปี 2552-2568

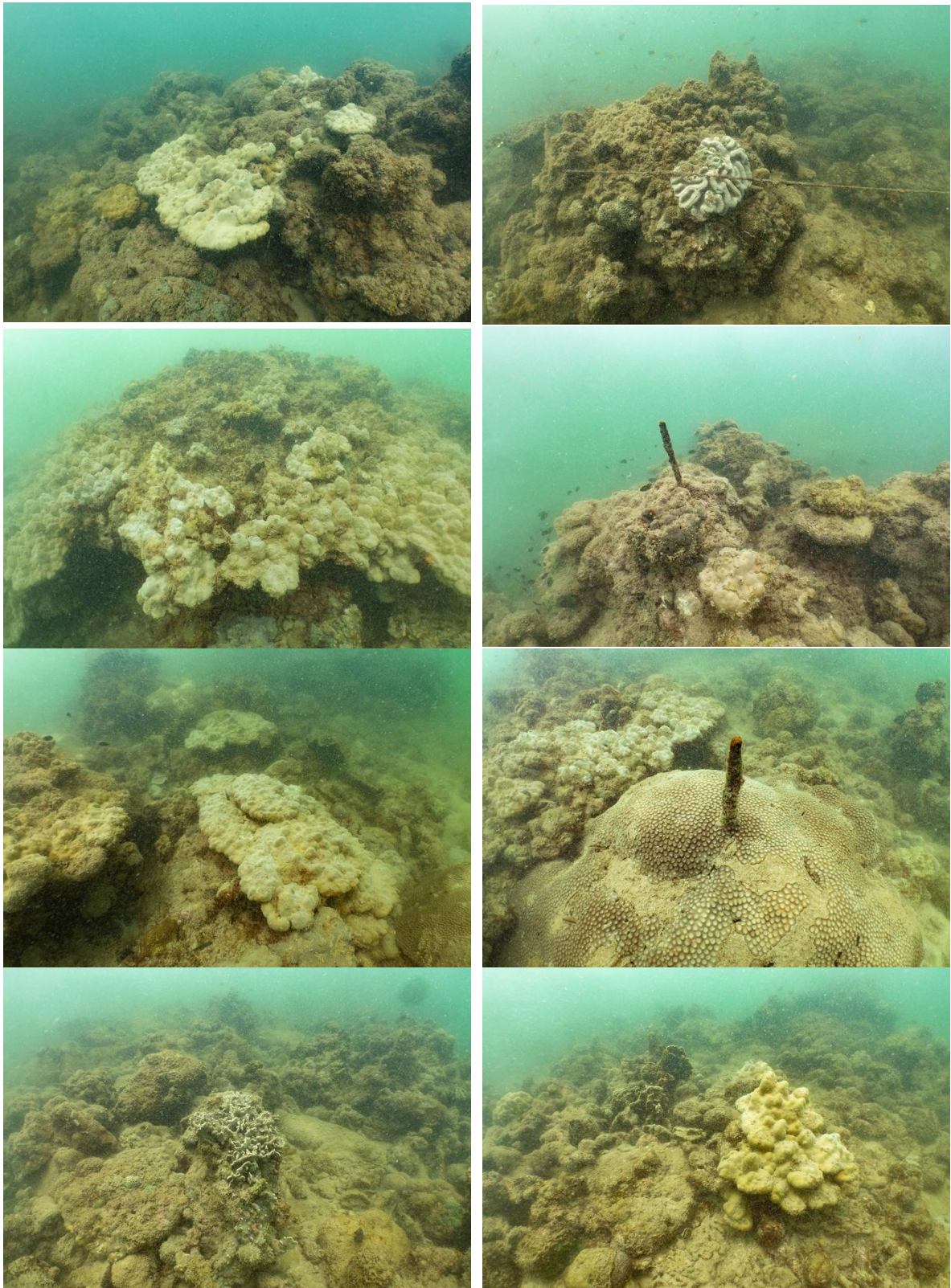
รูปที่ ฉ-10 ลักษณะทั่วไปของแนวปะการังสถานีแหลมหิน

รูปที่ ฉ-11 ลักษณะทั่วไปของแนวปะการังสถานีเกาะศรีบอยา

รูปที่ ฉ-12 ลักษณะทั่วไปของแนวปะการังสถานีวิจัยเกาะกาทอง

รูปที่ จ-13 ลักษณะทั่วไปของแนวปะการังสถานีเกาะปู